

Вільям Затъора

Чуєш цокіт копит?

Літературно-красназнавчий проект

Книга четверта

Вільям Затъора

Книга четверта:

Чуєш цокіт копит?

Біла Церква – Бердянськ

2019

Вільям Затьора: Літературно-краєзнавчий проект. Книга четверта. Чуєш цокіт копит?: Збірка поезій / Упор. Андрій Будугай, Ольга Будугай. – Біла Церква – Бердянськ: Електронне видання, 2019. – 28 с.

Анотація

Збірка є четвертою частиною літературно-краєзнавчого проекту, присвяченого публікації творчого доробку Вільяма Затьори, дослідженню його життєвого шляху й самобутнього мистецького світу.

Збірка «**Чуєш цокіт копит?**» починається стислими біографічними даними про поета, містить 49 поезій Вільяма Затьори, які розділені на такі чотири тематичні цикли: 1) «**Чуєш цокіт копит?**» – філософська лірика – **15** поезій; 2) «**Чебрецева земля**» – громадянська поезія – **9** поезій; 3) «**Без фальші**» – політичні вірші – **20** поезій; 4) «**П'яна країна**» – «антиалкогольні» вірші – **5** поезій.

Вірші запропонованих циклів писалися протягом десятиліть, але тільки зараз стають доступними широкому загалу. За цю художню правду автор зазнав цькування з боку влади в радянський час. Про ці утиски написав у своїх спогадах молодший брат поета Юрій Затьора. Вони подані в першій книзі цього проекту.

Завдяки віршам збірки читачі старшого віку згадають пережиті ними складні роки двадцятого століття. Для молоді ж громадянська, політична поезія Вільяма Затьори може стати відвертим художнім свідченням драматичної сторінки історії України, боротьби патріотів за незалежність.

Видання стане в пригоді учням, студентам, аспірантам, учителям, працівникам культури, широкому читацькому загалу. Книга адресована усім шанувальникам художнього слова, краєзнавцям, патріотам рідної землі.

- © Любов Іванівна **Затьора**, 2019
- © Юрій Вільямович **Затьора**, 2019
- © Владислав Вільямович **Затьора**, 2019
- © Тетяна Леонідівна **Черемисіна**, пейзажні світлини, 2019

Комп'ютерний набір – Юрій Вільямович Затьора, Андрій Будугай
Літературне редагування – Ольга Будугай, Андрій Будугай
Верстка – Андрій Будугай
Кінцевий варіант збірки – 06.08.2019, вт.

Віхи біографії митця і педагога Вільяма Затьори

Втілилася душа Вільяма Васильовича в нашому вимірі в родині вчителя Василя Михайловича Затьори (16.09.1906 – 30.10.1994) та колгоспниці Ірини Дмитрівни Затьори (25.12.1915 – 04.11.2010). Сталося це 28 січня 1939 року в селі Ордо-Василівка – старовинному козацькому селі в Україні, яке розташоване в Софіївському районі Дніпропетровської області.

Закінчивши Комиш-Зорянську середню школу у Куйбишевському районі Запорізької обл., В. Затьора з 01.09.1956 по 29.03.1961 навчався в Кишинівському сільськогосподарському інституті на агрономічному факультеті. Пропрацювавши кілька місяців (08.04.1961 – 03.11.1961) у Вишневському радгоспі в Гагаузії (неподалік від м. Комрат) на півдні Молдови, пішов учителювати в початкову школу міста Казаклії (Молдова). Паралельно вступив на заочне відділення Тираспольського педагогічного інституту. Отримав після його закінчення диплом учителя хімії та біології.

Улітку родина переїздить до Бердянська. Вільям Васильович викладає хімію по черзі в таких бердянських школах: у 8-річній школі № 13 (21.08.1963 – 03.09.1965); у середній школі № 16 (03.09.1967 – 25.08.1967); у середній школі № 5 (25.08.1967 – 22.06.1968).

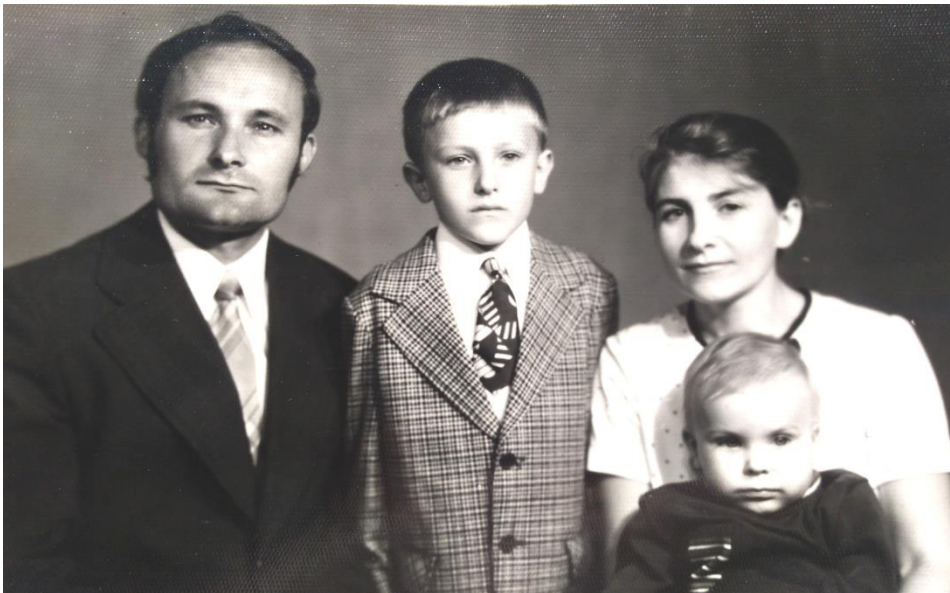
На 02.12.1967 припадає одруження з Любов'ю Іванівною Котовенко (народилася 25 листопада 1945 в смт Куйбишево, нині Більмак Запорізької області).

З 23.06.1968 по 02.12.1968 В. В. Затьора працює викладачем хімії Бердянського технікуму виноградарства і виноробства (БТВіВ).

Через ускладнення стосунків між СРСР і Китаєм була оголошена додаткова мобілізація. В. В. Затьора мав звання лейтенанта запасу, оскільки в Кишинівському інституті пройшов навчання на військовій кафедрі, тож був теж «поставлений під прапори». Служив у прикордонних військах на березі Японського моря начальником клубу селища Посьет (02.12.1968 – 22.12.1970).

Майже на початок служби припадає поява на світ першого сина, Юрія – 25 грудня 1968 року (м. Бердянськ). Другий син – Владислав, – народиться 16 червня 1974 року (м. Бердянськ).

Після проходження служби В. В. Затьора повертається в БТВіВ. Спочатку він викладав спеціальні дисципліни (22.12.1970 – 02.09.1985), потім був на посаді вихователя гуртожитку цього ж технікуму (02.09.1985 – 25.08.1993). Причину такого переведення можна дізнатися зі спогадів брата поета – Юрія Затьори.

З 1979 по 1996 рік В. Затьора керував створеним ним гуртком мови есперанто в Бердянському Центрі дитячо-юнацької творчості (ЦДЮТ).

В останні роки роботи в БТВіВ (25.08.1993 – 01.09.2001) знову працював викладачем, намагаючись вести свої заняття українською мовою – на відміну від решти викладачів, які спілкувалися тільки російською мовою зі своїми колегами й студентами.

За свідченнями брата і дружини Вільяма Васильовича, сім останніх років його життя припадають на боротьбу з важкою хворобою – раком. 08 вересня 2001 року В. В. Затьора помер у місті Бердянську на шістьдесят третьому році життя.

(Укладено Андрієм Будугасм, учнем Вільяма Васильовича Затьори у Бердянському технікумі виноградарства і виноробства, засновником групи «Творче Приазов'я» на сайті «Фейсбук», учителем української та болгарської словесності, поетом-аматором)

Андрій Будугай

Вільям Затьора

Вільям Затьора – це
 трудяга і романтик,
Учитель хімії,
 біолог, агроном,
Поет, есперантист... –
 Талант, а не «талантик», –
«Просвіти» гідний син,
 він вів бої зі злом!..

м. Біла Церква, 16.03.19, сб., 02:53.

(Із циклу «Бердянські етюди»)

Вільям Васильович Затюра

Чуєш цокіт копит?

(Цикл філософської лірики)

Білі стовпи

Височіє блакить і хмаринки лілові
Невагомим пушком під блакиттю пливуть,
А з-за обрію десь появляються знову,
Щоб, примчавшись,
поринуть в плинку каламуть.

На полях, де метіль розгуляється скоро,
Сиротливо билинки від вітру тремтять;
Наче блискавки, пташкі злітають угору
І, знесилившись, димом за вітром летять.

На шляху, що так манить і кличе додому,
Піднімаються пилу густого снопи.
Ні єдина душа вже не ходить по ньому,
Тільки поруч біжать телеграфні стовпи.

Телеграфні стовпи в марафонським розгоні,
Ніби рідні брати, котрим бути у вічнім строю,
Простягають у даль тріпотливі долоні
І хуркочуть струною у скарзі на долю свою.

Крок за кроком вперед у пориві єдинім
У незатишну, вітром овіяну даль
Льотом тужних наспівів, клином лебединим,
Що націлений в синю небесну емаль.

Телеграфні стовпи в марафонським розгоні
Пронесли і злились у суцільну стіну,
Та нема устремлінь в їх холоднім бетоні,
Не чуття, а бездушшя торка їх струну.

А хмаринки пливуть і метаються птахи,
І билинки тремтять.
Непорушні лиш білі стовпи,
Телеграфні стовпи, що хуркочуть над шляхом
Де здіймаються сірого пилу стовпи.

11.10.1978, ср.

Великодня пісня

Ти ходив по землі
Поміж грішних землян,
Ти учив їх добру,
Роз'ясняв Божу волю,

Розкривав їм Закон
І великий той план,
Котрий склав Наш Господь
На святому престолі.

Вони ж Божий Закон
Не хотіли прийнять –
Розп'яли на хресті
Тебе, Любий Ісусе,
Насміхалася з Тебе
Розбещена рать,
Захмелівши
В диявольським дусі.

І помер Ти у муках
На тому хресті,
Всі гріхи від людей
Перебравши на себе.
Та не був то кінець
У Твоєму житті:
Ти воскрес в третій день
І вознісся на небо.

Ми говоримо нині:
Христос Наш воскрес!
Наше серце від того радіє.
Ти так пильно на землю
Глядиш із небес
І даруєш всім людям Надію.

Де обрій кришталевий

Весна прийшла і нас вона застала
Потріпаними роками й життям:
На весни нам часу не вистачало,
Коли вони сміялись в очі нам.

То ж хоч тепер послухаймо, мій друже,
Врочисті гімни їх дзвінких відлунь.
І хоч тих весен ми не надолужим,
На схилі літ оглянемося на юнь.

Ходім туди, де обрій кришталевий
Заволокла легка весіння мла,
В той край, де цвіт над хатами вишневий,
Туди, де наша молодість пройшла.

25.08.1979, сб.

З висоти зрілих літ

Із висоти своїх вже зрілих літ
Дивлюсь туди, де юнь моя заснула,
Де зараз ледь угадується слід
Стежок, що ними вишите минуле.

Знайомий світ. Застиг він у імлі,
Як течія блакитно-золотиста.
По ній пливуть химерні кораблі –
То дивні сни наївного дитинства.

В тім світі ще попереду життя,
Тягар турбот, падіння й перемоги,
Там добрий намір, чисті почуття,
То тільки старт далекої дороги.

В тім світі день не тьмарив рій думок,
І не гнітили тугою розстання.
Там був шкільний заливчастий дзвінок,
Що вперше в клас покликав і востаннє.

Усе лишилось в юності моїй,
Між тим чуттів палких моїх роздолля
І лиш пучок юнацьких світлих мрій
Я прихопив, як квітів, йдучи з поля.

Я і тепер, коли на серці біль,
Його польотом мрій своїх лікую,
Хоч не легкий із долею двобій,
І я у нім поразками смакую.

Мені не світять більше у житті
Святої юності привабливі сузір'я –
Німою пасткою відкрилось на путі
Як рішенець, моє передвечір'я.

Проб'є мій час – переступлю поріг,
Ізчовганий підшвами мільйонів,
Покину все, що пестив і беріг,
На розтерзання правлячих піфонів¹.

Мій фатум буде вічна темнота,
Бездонна ніч і безпощадно темна.
І інший хтось дивитиметься в даль
Своїх найкращих років пережитих,
І так, як я, вкладає свою печаль
В рядках, сльозами прикrostі омитих.

29.10.1972, нд. – 17.01.1981, сб.

За блакиттю морозного дня

Часто на спомин приходять картини,
Котрих не бачив ніколи в житті –
Чистого неба високе склепіння
І урізнобіг далекі путі.

Чується поклик, чується гомін,
Постать знайома мій погляд спиня.
Та мерехтить і зникає той спомин
Деся за блакиттю морозного дня.

Я в сьогоднішній душі на догоду
Бачить далеку минувшину звик,
Ніби посланець забутого роду,
Ніби другої доби представник.

Манить на обрії біла споруда,
Вітер епох відшумілих жене.
Гулко й тривожно здіймаються груди,
Наче там ждуть сотні років мене.

Палахкотить передзахідний промінь.
У нетерпінні я шпору коня.
Мчить нас обох вже не гаснучий спомин
Ген за блакитть легкоплинного дня.

29.01.1991, вт.

Кострома

Є в світі місто, там де віхола і сніг,
В свідомості моїй одне із міст далеких,
Російське суто все від витоків своїх
Між чистих вод і трав у соснах і смереках.

Як скрізь, у нім народжуються й мруть,
Знаходять затишок у мріях і коханні,
Але лице його, його душа і суть
Несуть лише йому ознаки притаманні.

Навряд чи вернемось коли до Костроми,
А вже сьогодні на свій південь від'їжджаєм –
Тож на прощання не без смутку в серці ми
Її тільки щастя-процвітання побажаєм.

02-06.08.1983 р.

¹ Піфон або Пітон (дав.-гр. Πύθων від πύθω «гноїти») – у давньогрец. міфології дракон, який охороняв вхід до місця віщування Дельфійського оракула до заняття його Аполлоном і вважався сином Геї (вар. – Гери).

Новорічне танго

Спливають миті в пориві дружнім і єдинім –
Від сімдесятих в душі лишиться тільки слід.
Вже від півночі нас відділяють півгодини.
Вісімдесяті от скоро пустяться в політ,
Вже до півночі лишилось тільки півгодини
Вісімдесяті от скоро пустяться в політ.
З тобою вкупі ми помахам на прощання
Тому, що більше вже не повернеться до нас.
У нім печалі, у нім надії-сподівання,
Життя дорога, що в нас позаду простяглась.

П'ятдесятя весна

Опустила жовті коси
Іва стомлено на дах.
Спалахнули абрикоси
Білим полум'ям в садах.
Лине поїзд по рівнині
У блакитну далину...
Я в житті стрічаю нині
П'ятдесятю вже весну.

1989 р.

Про тіло мертвого

Як вірно сказано про вмерлого: «Його не стало».
Нема його в живих, як до народження не існувало,
Як от у цім дворі немає ні душі.
І пустота сама без міри і без межі,

А тіло мертвого ніщо – то прах.
Хоч побиваються над ним в сльозах.
І сил повірити у горе не стає,
Що тільки зовнішність померлого ще є...

Рештки цвіту

Тремтять на вітрі рештки цвіту,
На долю скаржитесь душа.
Чергове вже злітає літо
І в самоті мене лиша.

Щороку в тлі тих днів прощальних
Я вириваю з глибини
Завітний цвіт від років дальніх,
Що ще своєї жде весни.

Та вже навряд вона настане,
Бо наближаюсь до межі,
Коли сягну і не достану
Пелюстки жодної з душі.

08.08.1982, нд.

Розставання з морем

Грузнуть шини в піску,
залишаючи змійкою слід.
Лунко осінь бринить,
осіда холодок на лимані.
Доцвітає кермек,
свіжим духом дихнув галофіт²,
І п'янять цілий світ,
білий світ дикі айстри духмяні,
І п'янять цілий світ дикі айстри духмяні.

В теплий сонячний день
я спішу, я до моря спішу,
Щоб зустрітися з ним,
певно, вже в цьому році востаннє.
За добро і любов я йому
частку серця лишу
І зітхнувши за ним,
непомітно сплакну на прощання.

Нас розлучить зима,
нас надовго розлучить зима,
Та я все ж буду рад,
буду рад, що ти є десь на світі,
Бо ж про тебе мені
шепотітиме в півночі тьма
І співатиме день у бринкім верховітті.

Після віхол і злив нове літо прилине до нас,
Ми зустрінемося знов,
ми зустрінемося знову з тобою,
Тільки як пережить
час розлуки і спогадів час,
Теплих мрій про наспів,
про наспів голубого прибою?
Теплих мрій про наспів голубого прибою?

Я не можу собі уявити ніколи того,
Що наступить той рік,
коли я не з'явлюся до тебе,
Бо розтрачу вогонь –
чистий полумінь серця мого,
І стрічатись тоді,
і стрічатись не буде потреби,
І стрічатись тоді вже не буде потреби.

То ж хай шини пружки
загрузають в піску аж по вісь,
То ж хай вітер спиня,
то ж хай вітер в обличчя щосили,
Я до тебе лечу,
як у юності мчався колись,
Як тепер і тоді Божі сили носили.

Я спішу, я до моря спішу...

24.09.1990, пн.

² Галофіти (грец. hals – «сіль» і грец. phyton – «рослина») – солестійкі рослини, що різняться за галофільністю

Ти там

Блакитна гладь широкого лиману,
І моря синь, і неба голубинь –
Усе мене те кличе невблаганно,
Щоб там між них твою узріти тинь.

Ти там, я знаю, вільний, наче сокіл,
Летиш на хвилях юності плинких.
Як зрілий плід, наповнений ти соком
Життя, кохання, пристрастей палких.

І я примчусь крізь бурі і крізь вири
Утомлений життям своїм нудним,
І зором сік той питиму без міри
І без надій насититися ним.

25.08.1984, сб.

Чуєш цокіт копит?

Чуєш цокіт копит
по дзвінкому камінню бруківки?
То на конях баских
мчать хвилини в своє небуття,
Залишаючи слід на душі, як на тлі кіноплівки,
Незбагненими хвилями ритмів життя.

Хай сьогодні вони відіб'ються на чистім екрані,
Щоб з висот вікових оцінити прожитий етап,
Щоб ясніші були горизонти святого старання
І чіткішою суть немудрячих життєвих приваб.

Хай буя і цвіте твоє працею виткане поле
І здійсняться усі сподівання і мрії твої.
І хоч буря в лице, ти не падай душею ніколи,
На покору і фальш не розмінюй ти велич її.

Хай же мчаться вперед по бруківці запінені коні,
Хай несуться хвилини, зливаючись в дні і роки,
Та поки не сріблять ще своїми тривогами скроні,
Не зімнуть на бігу устремлїнь тріпотливі ростки.

Чуєш цокіт копит
по дзвінкому камінню бруківки?
То на конях баских
мчать хвилини в своє небуття.
І минає життя. Час веде до тієї домівки,
Із якої нікому нема вороття.

1990-1991 рр.

Юному сучаснику

Хвилини юності не трапиш ти даремно,
Твориш, крокуєш повсякденно уперед,
Не хмуришся, коли тобі приємно,
Без радості сприймаєш камуфлет.

Не сподіваєшся, що прийде все до тебе,
Що доля піднесе тобі сюрприз.
Ти сам береш у неї те, що треба.
Так дій! В житті ніколи не барись!

Я знав ще в юності, що я не маю права
Лишитись перед нею у боргу.
Тепер гнітить мене невиконана справа,
Коли в минуле я оглянусь на бігу.

Чуття ворухаться ліниво так і кволо.
Мені прийдешності таємній не радить,
Мені не будь в твоєму віці вже ніколи,
Як ти, у завтра шанобливо не глядїть.

Та я відпрацювать тепер за вчора мушу,
Поки ще полум'я є в серці хоч слабе.
Прости, далека юність, мою душу,
Що так безжалісно розкидала тебе.

02.01.1971, сб.

Я тут колись бував

Дорога між ланів пружким потоком ллється.
Між верб-очеретів сріблиться тихий став.
Дивлюсь на край чужий –
і мариться-здається:
Тут рідне все мені, я тут колись бував.

Ось там, за тим горбком, за гордими кленами
Будинки, як брати, привітні та ясні.
Я знаю, там колись мене чекала мама,
Я знаю, там пройшли мої найкращі дні.

А дальші межі скель в серпанку голубому
Містечка і міста – землі моєї цвіт.
Вони тепер чужі, але такі знайомі.
Я не бував у них вже, мабуть, сотні літ.

Я тут у цім краю, на цвинтарі старому,
Куди забуто шлях, лежить моя рідня.
Між інших і моя могила невідома
Топтателям землі сьогоднішнього дня.

А це своє життя тягну не в гіршім краї,
Не гірший тут народ, не нижчі тут клени.
Але по нім не раз промчались чорні зграї
І виклювали геть усе святе вони.

І я молю тебе, якщо ти є десь, Боже,
То виведи народ із твані і пїтьми,
Бо більше вже ніхто допомогти не зможе
До світла нам прийти і стати знов людьми!..

28.02.1991, чт.

Вільям Затьора

Чебрецева земля

(Цикл громадянської лірики)

Вставайте

Вставайте ті, хто в дні війни
Не зміг дійти до перемоги,
Хто мертвим впав серед дороги,
Покрившись пилом давнини.

Сідайте з нами за столи
Вкусіть життя у цвіті й мирі,
За котре в вогняному вирі
Своє стражденне віддали.

23.06.1979, сб.

Край, з яким ми вкупі

Далеке поле на сивому серпанку,
Далекі села в золоті світанку.
Але близькі турботи і надії,
Коли в пустих дворах лиш вітер віє.

Підсліпувато дивляться на трасу
Низькі хатки шевченківського часу.
Старе та нове забрели за строки,
Переплелись близькі й далекі роки.

Тут приховалось під телеантени
Життя гірке, жорстоке та нужденне,
Та світ, де прав, хто має більше сили, –
Не зажене надію до могили.

І через біль сердечний ждуть селяни,
Що кращій час колись таки настане –
Цвітуть сади, шумлять вгорі тополі
І виноград гуляє на роздоллі,

Шепоче вітер лагідно ранковий,
І ніжно пестить цвіт соняшників,
І гонить хвилі стиглими хлібами,
Немов пустун, для власної забави.

Як я в розлуці з рідною землею –
Тоді я в думках всюди й завжди з нею:
І бачу поле в сивому серпанку
І рідні села в золоті світанку.

Липень 1971 р.

Мова прабатьків

Поки топчу я ряст, поки я ще існую,
Я прагну обігріть теплом свого ества
Цю мову прабатьків, яку я так шаную,
Ці звуки чарівні, святі її слова.

15.01.1995, нд.

Свої

В осінньому парку сиджу на ослоні,
Дивлюсь, як злітають листочки червоні,
Здригнувшись в повітрі, узгоджено й струнко
Складають на свіжій траві візерунки.

Утомлені крони на ніжній блакиті
Зажурено згадують дні пережиті.
Доносяться звуки буденні з усюди:
Десять мчаться машини, стрічаються люди...

Село українське, мені незнайоме,
Але почувуюсь я в ньому, як вдома,
Бо села всі наші, хоч бідні, та гожі,
Вони між собою, як братики схожі.

І люди в них схожі – пізнаю я сходу,
Де наш, де прибулий із іншого роду,
Скажу без помилки: цей хлопець – чужинець,
А це, безсумнівно, наш брат – українець,
Бо чітко на наших обличчях відбито
Ту долю, що спільно її пережито.

02-04.10.1990, вт.-чт.

Схаменітесь!

У далекі часи тут було любо виткане поле,
І шуміли хліба, і аморфа³ цвіла на краю.
Про бувале тепер не повіриш ніколи –
Я над звалищем трупів іржавих стою.

Там де рвались увись непокірні тополі –
Лиш скелети потворні натомість стоять,
Пси бездомні блукають голодні і кволі,
І доріг тут нема, бо сплюндрована

кожна їх п'ядь.

³ Аморфа – куц родина бобових, заввишки 1-3 м.

Зупинись хоч на мить і подумай, людино,
Про діла необачні й бездумні твої.
Щоб земля тобі хліб і до хліба родила,
Не паплюж, бережи і кохай ти її!

Бо наступить за все це заслужена помста,
Буде мор, буде смерть над життям панувать.
Повернути назад цвіт природі непросто,
Тому треба негайно її рятувать.

Хай аморфа зросте на тому життєдайному полі,
Хай струмить юнь землі з її чорних суцвіть,
Хай у чисту блакить рвуться горді тополі,
А на вітрі срібляться струмки верховіть.

Оріхів, 16.05.1990, ср.

Сьогодні

П'янство, блуд, русифікація,
Мордобій, розгардіяш –
Захиріла наша нація,
Світ душі зубожів наш.

1981 р.

Чебрецева земля

Над сивим обрієм хмарина піднялась,
Ранковим променем, як соком налилась.
Заграла райдугою світла височінь,
Легкою ковдрою сповзла зі степу тінь.

Спокійним помахом пташиного крила
Пружна тендітна свіжість потекла.
І молодий завзятий вітерець
Поніс по полю хвилями чебрець.

Моя земля – в душі така вага!
Ти до останньої травинки дорога.
Сприймай мене ти, земле, як слугу,
Перед тобою ж я у вічному боргу.

До тебе пращури вклонялися колись,
До тебе думкою з чужих країв неслись.
Манила ти їх духом степовим,
І, певно, запах чебрецю вчувався їм.

І поверталися вони з-за муру днів,
І зустрічала хлібом-сіллю ти синів,
І дарувала їм і прикрощі, і сміх,
В кінці ж путі – в могилу брала їх.
Як, земле, час колись і мій проб'є,
Прийми й мене у лоно ти своє.

26-27.06.1973, вт.-ср.

Чом змінились ви так?

Було затишно нам у студентській сім'ї:
Ми душевним теплом один одного гріли.
Чи це ви, чи не ви, любі друзі мої?
Чом змінились ви так, чом ви так постаріли?

Я один із мільйонів

Десь у світі живих
Прокидаються ранки,
І несеться проміння
Назустріч надіям людським,

І шумлять явори,
І димлять полустанки,
І хмаринки летять.
Сновидінням плинким.

Там бував я колись,
Я ходив між житами,
Я волошки збирав,
Я любив Україну мою!

Скільки хліба зростив
Я своїми руками,
Скільки серця уклад
В неспокійну велику сім'ю.

Там і зараз, мабуть,
Так же весни квітують,
Завивають вітри
І дзвенять кришталеві струмки,

Так же діти ростуть,
Так же хлопці в селі парубкують,
Як і я у свої
Молодецькі роки.

Та хотілось би знать,
Чи лишилось козацького роду,
Чи не чутно пісні,
Котрі нам зігривали серця,

Чи в народі моїм
Ще не згас дух свободи,
Чи існує ще мова,
Шевченківська мова оця.

Я не сам тут лежу,
Я один із мільйонів,
Котрі в землю Вітчизни
Навічно лягли.

Я від імені їх
До живих простягаю долоні
І прошу, щоб надбання народу
Свого берегли.

Вільям Затьора

Без фальші

(Цикл громадянсько-політичної лірики)

Без гарантій

У країні нашій
Ніхто не гарантує,
Що проста порядність
Вас усіх врятує,

Що прожить до старості
Вам теж поталанить,
І що радіація
Вас не протаранить,

Що в якійсь їдальні
Вас та не отруять,
Лікарі «зарази»
Вам не подарують.

Без фальші

Щоб відігнати дум гнітючих рій
І страх перед грядущим днем від себе,
Я неодмінно зводжу погляд свій
У горду широчінь нічного неба.

Там грає сяйвом зоряний вінок,
Що невідвладний настрою і часу,
І золотавий місячний клинок
Пливе по морю з синього атласу.

Там для душі знаходжу забуття
Межи химер в безмежжі незбагненім –
І не терзають запити життя,
Що повстають в неспокої щоденнім.

Чом на мені воно зганя свій гнів?
Між хмар туги все вужчає проміжок.
Хіба вже більш не буде світлих днів
І від душі дарованих усмішок?

Так, я не з тих, хто очі закрива
На підлість і на виверти безстыдні,
Хто ллє з трибун піднесені слова,
А творить справи темні і огидні.

Хоч ти убий, я фальшу не терплю,
Не вмю я чужої ролі грати,

Я крил свободних помаху люблю,
Хоч і душа вже загнана за грати.

В піснях я прагну славити добро,
А чорне звик я чорним називати.
І мрію вільним бачити Дніпро,
До нього рідним словом промовляти.

І от за це несучи пудовий хрест,
Бо в нас нема ні правди ні свободи.
Хоч недотепний був мій той протест,
Але завдав я всім тоді роботи.

Вони привчилися до стандартних фраз,
Їх слух пригідний тільки до овацій,
А тут звучать, можливо, в перший раз
Для них слова, які і не присняться.

Слова, що кажуть прямо, хто вони,
Що звуть мерзотників своїми іменами.
Вони бо із поріддя сатани,
Що нині так свавільно править нами.

Жаль, що до дня розплати не дожить,
Не досягти мені того світання,
Коли проміння правди пробіжить
По темних закутках гниття і розкладання,

Як глушачи брехливий передзвін,
Із глибини вируючого серця
Крізь кадебістське стеження й заслін
Мій голос до нащадків донесеться.

Потомку мій, поглянь хоч з висока
На нашу днину незлобивим оком
І знай, що наша доля не легка,
Що за слова караємось жорстоко,

Що влада рад в минуле відійшла,
Коли з більшовиками розквітались
І плани ленінські і ленінські діла
Тепер лиш на папері вже zostались.

Не вір макулатурі наших днів,
Що так хвалу сучасності підносить.
Ти вдумайся у зміст цих простих слів.
Щоб істину пізнати тобі їх буде досить.

04.08.1981, вт.

Безсовісна брехня

Яка безплідна та робота
Твердити людям сотні раз,
Що перша в партії турбота –
Достаток кожного із нас.

А я скажу: то несусвітня,
При тім, безсовісна брехня.
Тому підтвердження несхитне –
Життя сьогоднішнього дня.

1981 р.

Вибори

Гримлять динаміки в натузі –
І вже під мухою наш брат.
Сьогодні свято у Союзі,
Сьогодні вибори до рад.

І як в дитячу гру ми граєм,
Тут хоч кричи: «Лови Панас!»
Ми удаєм, що вибираєм,
Що демократія у нас.

Численні звіти і турботи,
А кандидат всього один.
Ти голосуй хоч за, хоч проти,
А в депутати пройде він.

Його давно вже підібрали
Із вірних партії служак,
І на який би лад не грали
Він підіграє точно так.

У радах він для камуфляжу.
Глядить у страсі «бозі» в рот
Все буде так, як «бозя» скаже,
Мовляв бажає так народ.

Та хто бажання в нас питає?
Хто в нас пита, чим ситі ми.
Усяк думки свої ховає,
Щоб не потрапить до тюрми.

Щоб не попасти в несвідомі,
Бездумно в дудку спільну дуй,
Думки лиши в своєму домі,
Кричи ура і аплодуй!

Не люблять страшно наші «бозі»,
Коли незгоден з ними ти.

Таких не терплять на дорозі,
Мерщій стараються змести.

У нас шукати правду ніде:
На неї в бозь поганий слух.
Їх не тривожать наші біди –
Голодний ситому не друг.

Отож гримлять сьогодні марші:
Така навколо благодать!
І молоді спішать і старші
За щастя голос свій віддать.

Сімдесяті роки.

Вісімдесятий рік

Вісімдесятий рік. Ти був такий далекий!
Не думав, що до тебе я дійду.
Промчалися літа за обрій, мов лелеки,
Вже сорок другий рік по світу я бреду.

Життя змінилось: хліб є, і до хліба.
Не знаємо нужди, як в дні після війни.
Та шлях, яким ідем – фатальна наша хиба;
А ті, що нас ведуть – скажіть нам, хто вони?

Я знаю, що вони, звичайно, нам не друзі,
І в нас немає спільної мети.
Та всі ми зв'язані в однім таки «Союзі»
І мусимо всліпу за ватагами йти.

Не злодії вони – не схватиш їх за руку,
Бо душі спорожняють без руки.
Отруту в словах підносять, як науку,
Мовляв, ковтайте, не жуючи, простаки!

Вісімдесятий рік. Мені вже сорок другий,
Але здоров'я є і сил не позичать.
Щасливим був би я, якби мої потуги
Не марними були. Та змушений мовчать.

Серпень 1980 р.

Входить правда

Довгождана і жадана
Правда входить в кожен дім –
Повалились істукани,
Що вклонялися ми їм.

1990 р.

Дорогому Леоніду Іллічу

Несли тебе, як чучело
Від старості слабе,
Брязкалами блискучими
Обвішали тебе.

Раденький був ти ордену
Та чарочці хмільній.
Нінащо вже не годен був,
Та пост не кидав свій.

Молилися правителю,
Як Господу-отцю,
Учителю, спасителю,
Невтомному борцю.

А вмер ти – крокодилячу
Сльозу в екран лили,
При тім в обидва дивлячись,
Щоб тихі ми були.

Грудень 1982 р.

Дорогому «товаріщу Брежнєву»

Лишив ти нас, Правителю,
Пішов у небуття.
О, як же будем жити ми
І що то за життя?!

Без тебе, певно, ладу ми
Собі ж бо не дамо.
Твоїми лиш порадами
Поки що живемо.

Своїми ти промовами
Нас грів і годував,
Шедеврами книжковими
Ти жити нас навчав.

І чмокнуть-поздоровити
«Товаріщей» встигав.
Від «воєн», так би мовити,
Ти людство захищав!

Умер всіма бережений,
Упав з таких висот!
Але чомусь полегшено
Зітхнув увесь народ.

«Захисники прав»

Антисоветчиком назвали
За те, що правду я сказав.
Себе ж не скромно видавали
Захисниками людських прав.

Та я б хотів у них спитати,
Що означа тепер «совет».
Не так, як з книги, із цитати,
Не із брошурок і газет.

А так, як є воно насправді
Без камуфляжу і брехні.
Та цур, бо з'їсти того раді,
Хто наполегливий в знанні.

15.02.1979, чт.

Знайомі обличчя

Знайомі обличчя –
Всі пещені, ситі,
Лисніючі жиром,
Гладенько побриті,
Упевнені, горді,
Чванливі, ядучі,
Вдоволені світом,
Підношення ждучі.

Це ви по розкішних
Пливли кабінетах,
Скривали єство
За партійним білетом
Красиві слова ви
Лили по трибунах.
Брехня ж виступала
На мінах чавунних.

І зараз ви в кріслах
Начальських розквітли,
Як квіти блекотні,
Як відьми на міглах,
До злого зела,
До цикути подібні.
На добрі діла ви
Не здатні, не здібні.

Раніш ви творили
Хоч міну солодку,
Лили обіцянки
На пам'ять коротку
І кидали дещо
Згори престолюду –
Хай славить нас гучно
І вдячнішим буде ↓↓↓

За нашу про нього
Велику турботу
І рот закрива
Крикуну-ідіоту,
Що може сказати:
– То дуже замало,
Мовляв, онде скільки
Собі нахапали...

І люд закривав тим,
Хто бачив і думав,
Терпів не хотів
Ні обману, ні глуму,
Душею страждав
За народ і країну,
Відав їм усе
До кінця, до загину.

А люд животів
Так і звикши до кліті,
Не знав, що є воля
І світло у світі,
Що інша є доля
І він її гідний,
Хоч в кліті осліп
І душею став бідний,

Яким його бачить
Хотіли сторіччя
Ті люди, чиї
Змалював я обличчя.
Тепер ті обличчя
Момент не зівають,
Слейним димком
Свою суть не скривають.

Про це в них немає
Вже більше турботи –
Не треба себе малювать
«Патріотом»,
Не варто вдавано
Про люд піклувітись
З мальованим недругом
В битві стинатись –

Хапай і греби,
Що ще можна схопити,
Самому спливати,
А других потопити.
Чим гірше країні,
Чим тяжче народу,
Тим радісніш вашому
Підлому роду.

1992

Мудра постанова

(Байка)

Шакал, що в дикім лісі виріс,
У президенти якимсь виліз.
І став він правити звіриним царством.
І як це в нас буває дуже часто,

Не маючи про справу поняття,
Він звірам не давав життя.
Навколо себе насадив
Він проміжних братів по крові,
І їх любити всім велів.

Лисиці і вовки, гієни і койоти
Прекрасно зажили, не знаючи біди.
Олені і осли, й подібні їм істоти,
Дрібні зайці, бурундуки, сноти
Життя безрадісне тягли, як і завжди.

І от шакал, що добре пообідав,
Зібрав нараду всіх братів.
За їх порадою він постанову видав,
Спираючись на те, що мир того хотів:

Підвищити на концентрати ціни –
Мовляв, то розкоші предмет.
Лишити їх незмінними на сіно.
І пошепки додавши, як секрет,

Щоб те низам лишилось невідоме:
До сіна нищечком підбавити соломи,
А то й солому сіном наректи,
Щоб і на неї ціну підтягти.

Й оголосили то, як мудрість незбагненну,
Як піклування про народ,
Про ріст добробуту його щоденний,
Як крок до сяючих висот.

Братва по радіо гукала,
Мовляв, підтримує політику шакала
І всіх до того ж закликала.
І підвивали їй вовки,

І всі другі брати по крові,
Пузаті, пещені здорові –
Самі ж сміялись з під руки:
Хай тягнуть лямку простаки.

І почалась заміна назв та етикеток,
Під ними ж тільки сурогат.
А наш шакал – великий теоретик,
Жує з братами смажених зайчат.

1980 р.

Премудра партія

Мовчи – не ремствуй, не смій бурчати,
А слав премудру партію завжди.
Умій брехні її не помічати,
Умій мовчати, набравши в рот води.
Умій мовчати, щоб не було біди.

Вона по-старому ще лєнінською зветься,
Потріпаними гаслами маха,
А в глибині душі з довірливих сміється:
Ха-ха, ха-ха, ха-ха, ха-ха!

Вона (я пішаків її не маю на увазі)
По маслаки у черзі з нами не стоїть –
Для неї чорний хід, для неї краший шмат,
Для неї жирний кус відклали на обід.

А нам, щоб не жиріли ми (в тім теж її турбота),
Нам масло обезмасляне й надмасляна ціна.
А ти «ура!» кричи, в долоні ти плєщи,
Помовчуй та мовчи, бо слухає вона.

Ти в неї в кулаку, тому ти менше думай:
У неї на ліку невірних імена.
Упевнена в собі, презирливо і пильно
З верхів на нас поглядує вона.

15.02.1979, чт.

Слово до партії

Про мене партія
Завжди піклується
І Брежнєв думає,
Вночі не спить,
За мене з чаркою
Щодня цілується –
Йому «не все одно»
За кого пить.

О, рідна партіє,
О, милий Брежнєве,
Яких сягнули ви
Тепер висот!
Черпаю щастя я
Своє безмежнеє
З учення вашого,
Розкривши рот.

О вірні лєнінці,
Підносьте Брежнєва
Над млою-сірістю,
Як божество.
Учення Лєніна –
Листочок фіговий,
Яким прикрили ви
Своє єство.

Так нам говорять

Народ і партія, говорять, в нас єдині!
Що хоче партія, тим пройнятий народ,
Що партія працює для людини,
Вона людині – і захист, і оплот.

Говорять нам постійно й цілоденно,
Що буцімто по-лєнінськи живем,
Що саме лєнінці ведуть народ натхненно
По стежці, вказаній вождем.

І як би ми по ній не кривуляли,
Які б зигзаги не прийшлося ламать,
Та нас постійно в тому запевняли,
Що напрям точний, так, мовляв, тримать!

А потім хиби стали розкривати:
«Були-таки, тепер же інша річ!
Ми хліб ростим, муруємо палати
Так само, як учив Ілліч!»

А згодом знов знайдуться інші хиби
І перекручення вождевих вказівок.
І скажуть нам: було, тепер же ніби
Сягнем вершин, лиш дайте тільки строк.

Та бачу – забрели в такі ми хащі,
Що ні стежин не видно, ні мети.
Щоб вибратись на світ – було б найкраще
Нам інших ватажків собі знайти.

Але нам права вибору не дано,
Хоч вибори, говорять, в нас і є.
Ми ними скрізь наводимо туману,
Та лиш простак в нім фальш не впізнає.

Тяжкі дев'яності

Лишилось грошей на одну хлібину.
Коли платню дадуть – нам невідомо!..
Хоч надягай через плече торбину
Просить подачки для сім'ї, для дому.

Інакше голод, зуби на поліцію.
Хоч на крадіж іди, хоч на грабунок,
Бо ж нас грабують «дяді» товстолиці –
Ті, що раніш пишались на трибунах

І обіцяли світлу будущину.
Самі ж в раю жили, розкошували,
Тепер, не криючись, грабують Батьківщину,
Народ терплячий мій доводячи до шалу. ↓↓↓

Тим «дядям» не цікаво зовсім нині,
Як тягнем від зарплати до зарплати.
Чим більше стогне рідна Україна,
Тим їм вільготніше в хоробах та палатах.

Стаю по хліб я в чергу довжелезну,
На їхній харч стараюсь не дивитись,
Ламаю голову: як ця купюра щезне,
З чим зможу до сім'ї тоді з'явитись?

Дадуть платню, а що робити з нею,
Коли в комерції сидить павук гребущий?
І вистачить мені платні тієї
Як і тепер, на хліб лише насущний.

Доношую останні черевики,
А в домі палива на пів зими – не більше.
Так хочеться лягти й заснуть навіки:
Тоді було б ситніше і тепліше.

Я маю два дипломи інститутські,
Наук багато різних я засвоїв.
Чому ж страждаю від порядків
проститутських,
Хоч злочину ніякого не скоїв?

27.10.1993, ср.

У «радянським раю»

Коли в опалі честь і совість,
Мовчати сили не стає,
Бо піднімається, як повінь,
В душі обурення моє.

І ця душа, як пташка, рветься,
Гіркою сповнена чуття,
Із клітки, котра гучно зветься
Радянським способом життя.

І як не рватись, як мовчати,
Коли брехня на всі боки?
Навіщо ж Леніна вивчати,
А все робити навпаки?

Як подивлюся я навколо –
Завал -- і кращого не жди!
Хіба за безлад цей боролись
У революцію діди?

Щоб безлад наш злегка прикрасить –
Окозамил, самообман,
А комунізм стає нам з часом
Польотом в ранішній туман.

Колонки цифр і діаграми –
Все ріст, аж подих перейма!
А за красивим словами
Нічого путнього нема.

Відрепетировані з'їзди –
Спектаклі блазнів підставних.
Сидять на них не комуністи,
А ті, що спиритно грають в них.

Вони в вельмож перетворились,
Їм про величне думать лінь.
Що тут від Леніна лишилось,
Від чесних, світлих устремлінь?

Вони печуться лиш про себе,
Щоб мимо жирний шмат не сплив.
І особисто їм не треба
Комуністичних перспектив.

Такі в президіях хороші
Вони сидять і правлять бал.
А в залі хто? – Самі фантоші.
Бездумних ляльок повен зал.

Їх називають «кращі люди»
Чи за діла, чи за слова.
В них в орденах-медалях груди,
Зате порожня голова.

На вид свідомі і безвинні,
Аж наvertsається сльоза.
Вони вельможам тим і цінні,
Що голосують тільки «за».

Сидять вони для камуфляжу.
Їх привезли з усіх усюд –
Хай чужоземець вдома скаже,
Що в нас при владі простий люд.

Та хто думок питав у люду,
На себе брав незвичний труд?
Багато звичніша облуда,
Точніш простий словесний блуд:

«Народ і партія єдині» --
Водою їх не розіллеш.
Живуть в одній міцній родині,
Як ти от з тещею живеш.

Живуть отак душа у душу
Єдиним помислом своїм...
Та я сказати прямо мушу:
Не треба дуже заздрить їм. ↓↓↓

Бо єдність та лиш на папері.
Про те твердить ява сама:
Куди одним відкрито двері,
Туди другим путі нема.

Але існує все ж єднання
В самих рядах КІРС,
Щоб спільним духом і старанням
Свій захистити інтерес.

Той інтерес -- не допустити
Правдивих слів, відвертих фраз,
Одна, мовляв, є правда в світі,
Осібна правда – це у нас.

Ми любим ту лиш правду-матку
(І не шукай на стороні!)
Що наші біди і нестатки
Скороминуці й незначні.

Якщо ж ти, умнику, невіра,
То в тім картай ти сам себе:
Тебе навчать відверто й щиро
Плечисті дяді з КДБ.

Вони навчать тебе мовчати,
Тобі на горло стаючи.
Тож будеш бід не помічати,
Двома життями живучи...

Отак цвітем в раю радянським,
Та тільки в ребра давить кліть.
Навряд чи миром громадянським
Могли б ми рай цей розвалить.

Біля 1980 р.

Уявний друг

Коли, скінчивши день свій трудовий,
Вкладаюсь на тахті я гудзюватій,
До мене лине струмись світлих мрій,
Аж шелест пробігає по кімнаті.

З'являється до мене з темноти
Мій друг єдиний, світу невідомий.
Я викладаю з прірви самоти
Йому завітні мрії без утоми.

Я вірю, зрозуміє він мене
І біль душі розділить він зі мною,
Утомлений, від слів моїх засне,
А вранці розпливеться він маною.

Я вірю, що не зрадить він мене,
Не побіжить до КДБ з доносом,
Мою невіру в правду розжене,
Хоч як страждать від кривди
не прийшлося б.

27-28.11.1974, ср.-чт.;

27.02, пн. – 12.04.1995, ср.

Хитріший ворог

Казаклія, Тараклія –
Пройдений етап.
Поклик юні, поклик мрії
Вже в душі ослаб.

Мріяв словом я повстати
Проти зла нараз,
Як колись проти царату
Наш повстав Тарас.

Від наївних, нездійснених
Чистих устремлінь
Залишилася у мене
Лиш душевна лінь.

Бо збороти тлін та морок
Не дано мені:
Дужчий гніт, хитріший ворог
Нині, в наші дні.

17.04.1986, чт.

Хто винен?

Іду ображений на цілий білий світ,
У злobie кулаки стискаю.
Мені вже більше, як півсотні літ,
А я лиш злидні та нестатки маю.

Довкілля все настроєне на зло
І діє-діє тільки проти мене.
Де б не бував, мені там не везло,
Терзаю тільки душу нескінченно.

Речей потрібних не зумів купить:
Того нема, а те не по кишені.
Від прагнення негайно відлупить
Падлюку-ворога спітніли жмені.

Та ось під тином бачу цуценя –
Таке кумедне, лагідне і миле –
При чім воно, що злість мій дух спиня,
Що знов мені чомусь не пощастило? ↓↓↓

А он шумить малеча в дитсадку.
Хіба вона у чомусь винувата?
Ті крихти на короткому віку
Навчилися тільки маму цілувати.

А ось дорослих черга, як змія,
Що витяглась за магазинні двері.
Стурбовані тим самим, що і я –
Спішать купити що-небудь для вечері.

Де ж ворог наш? Звичайно він не тут,
Бо що йому між нас простих робити?
В високім кріслі він сидить, як спрут,
Під охороною. То як його побити?

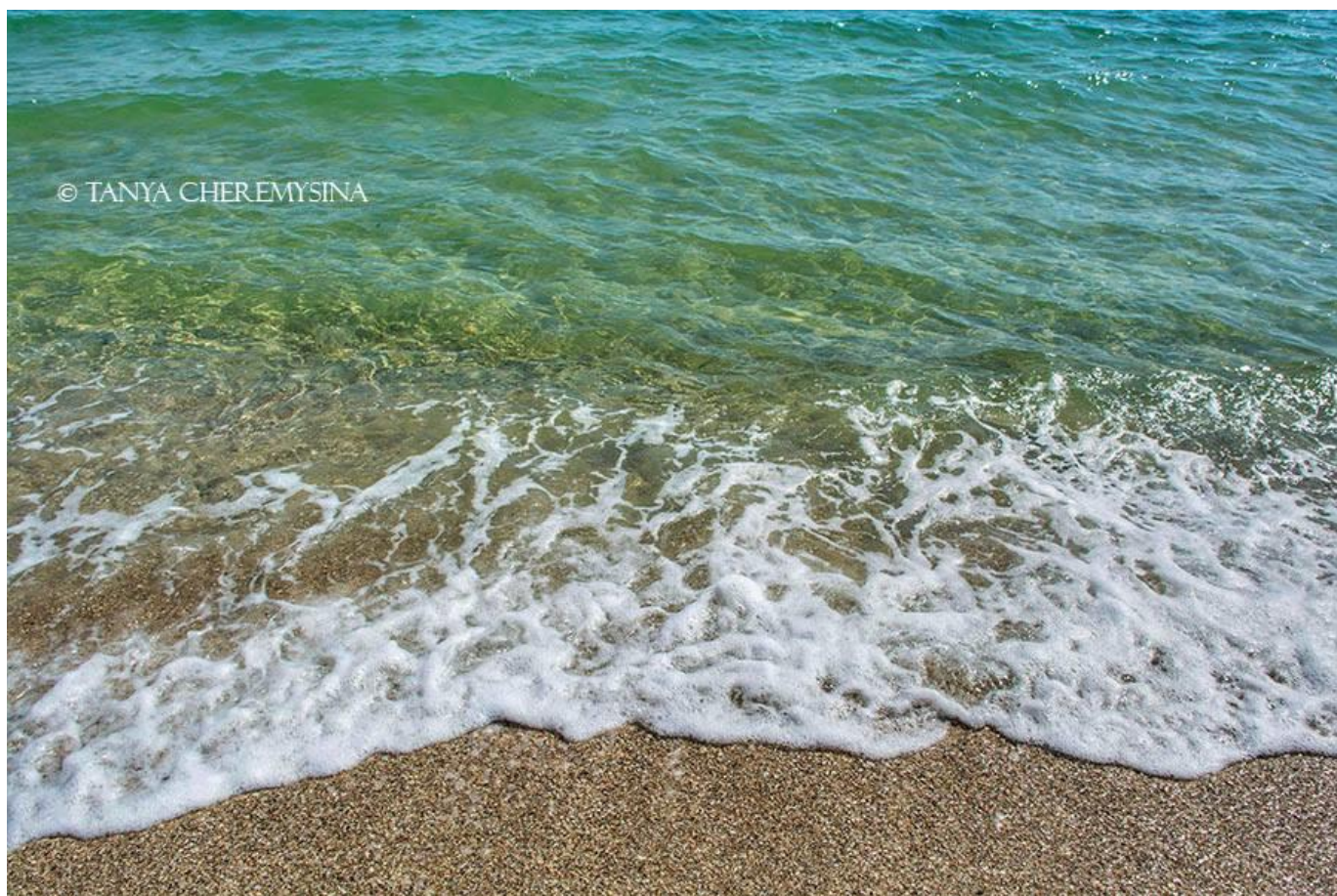
Щоб чесний люд по-людському зажив,
Потрібно миром гнати тих спрутів.

13.08.1993, пт. – 13.04.1995, чт.

Хто він?

Говорять, графів і князів тепер немає:
Мовляв, вони давно перевелись,
Та менший перед більшим стан ламає,
А більший в меншого все краще віднімає
Хитріше тільки, ніж колись.
Рожевий, випещений, з лихом не знайомий
Розплився в кріслі і немов приріс.
Він на підлеглих посилає громи,
Із кабінету не висовуючи ніс.
Все в нього є – усякі дефіцити,
Квартира – рай, і не одне авто.
І що йому народ?
Аби лиш він був ситий...
Якщо не граф, не князь,
Тоді ж, скажіть, він хто?

03.05.1986, сб.

Вільям Затьора

П'яна країна

(Цикл антиалкогольних віршів)

Горілка – всьому голова

Твердять, мовляв, наука в силі,
Живем по ній... Та тож – слова.
Сьогодні в будь в якому ділі
Горілка всьому голова.

Не ум – вона стоїть на чолі.
Верхи й низи – то п'яна рать.
Мужі державні нашу долю
На п'яну голову вершать,

Вертять кермом – і лихо творять,
Та їм це сп'яну не збагнуть,
І повертають там ліворуч,
Де треба вправо повернуть.

Бо є люди, що геть тверезо
Криву підказують їм путь:
В них особливі інтереси –
Нас до погібелі штовхнуть.

А ми п'ємо, п'ємо безбожно,
В погібель власну долю гнем.
І на душі в нас не тривожно –
Ми живемо поточним днем.

Ми у хмелю, як під гіпнозом,
Протверезіть нелегко нам.
Чим очманіліший наш розум –
Тим веселіше ворогам.

Ми господарство запустили,
Мораль скотилась під укіс.
Підняти нам немає сили:
Тягар гріхів нас тягне вниз.

А навкруг таке безладдя,
І чи хто зможе дати лад!
Говорять, в нас народовладдя,
Щоб оправдати п'яний чад.

В нас добре тим, хто вмів жити
Хто зветься спритним, проміжним.
То шахраї, то паразити.
Їм лиш на руку п'яний дим.

А чесність в нас тепер не в моді,
В нас чесних дурниками звать.
Неначе пошесть у народі:
Моральна криза – її суть.

Говорять, в нас добро все спільне,
Та недоступне чомусь нам:
З КПРС князі удільні
Гребуть собі народний крам.

Нехай потоп, хай грім із неба –
То не торкає їхніх душ.
Вони турбуються про себе,
Спішать нажитися чимдуж...

1985р.

Екс-людина

Обличчя кольору іржі,
Давно не чесане волосся
І в грудях згага без межі,
А очі – очі чарку просять.

Немає інших устремлінь
В очах, що вицвіли завчасно,
І все таке воно нещасне
Між нас, між мислячих створінь.

Але ж колись воно було,
Повір, красунею стрункою,
Та каламутною рікою
Життя у вирву занесло.

І от, бреде воно в лахмітті
Туди, де гелгіт п'яних зграй.
Ніщо не миле в цілм світі,
Лиш тільки чарку подавай!

Ну що ж, тепер це, кажуть, модно
То ж не приймай до серця все!
Та глянь: за нею он голодне
Дитя замурзане трясє.

02.08.1981, нд.

Зміни в місті

Весна в цвіту, та ми її не бачимо,
Не ждучи вже від долі доброти.
Затуркані умовами собачими,
Міркуємо, як ніг не простягти. ↓↓↓

Знайомі вулиці зробились непривітними,
На них вже годі затишку знайти.
За кожним закутком – траншеї, ями, смітники –
Притулок для міської босоти.

Блукають юрби – пики перекошені.
Путани, б'омжі, пр'ойди, шахраї.
І виродки – каліки недоношені –
Це, місто, всі достоїнства твої.

П'яно́та межі люду всюди точиться
І засина в смітті та у багні.
А ось цьому мерзотнику щось хочеться –
Він ладен очі видряпав мені.

Іду я геть, щоб стерво відчепилося –
Воно ж до інших тут же пристає.
Сволота геть безкарно розпустилася,
Проходу людям чесним не дає.

До чого ж можна, люди, докотитися,
Коли не в шані совість і закон?
До поки свинство буде це творитися
І задавати у культурі тон?

01.04.1994, пт.

П'яна країна

Вдома сиджу, чи працюю на дачі,
Серцем спокійний, душею не плачу.
Варто ж потрапити у місто між люди –
Біль неказаний стиска мої груди.

Жме звідусіль мене маса стотонна,
Мов поринаю в водойму бездонну.
Й ніби вода, рвуться в очі і вуха
Вічні розмови про брагу-сивуху.

А за розмовою й діло кується:
Річка «текли» ядучої ллеться.

П'ють вже й жінки, а не тільки чоловіки –
П'яний народ, п'яна країна!

Що ж ми збудуєм, як будем так жити?
Як же на світі нам білому жити?
Що за напасть то і звідки взялась?
Певне чекає погибель на нас.

1992

П'яний морок

Все сп'яну робиться у нас,
Все сп'яну, сп'яну!
Забиті голови весь час
Оцим дурманом.

Ми маршем п'яною юрми
Усі крокуєм,
І комунізм ніколи ми
Не побудуєм.

Вже нас до нього не ведуть –
Ми в пекло сунем,
Хоча Ілліч вказав нам путь
До зір комуни.

Та нам тепер вже не до зір –
В нас п'яний морок.
В умі – туман, в душі – пустир,
Думки – з пацьорок⁴.

В нас чарка – друг, «предел мечты»,
Горілка – мати.
Бредем без всякої мети,
Дегенерати.

Чим лікувати нам тепер
Цю пошесть?
Змінити «власть» в СРСР –
Вже досить!

01.04.1980, вт.

⁴ Пацьорки (одн. пацьорка, жін. р.) - 1. тільки мн. Намисто. 2. Мотузки, нитки, шнурки, пасма.

Зміст

<i>Андрій Будугай. Віхи біографії митця і педагога Вільяма Затьори</i>	4
<i>Андрій Будугай. Вільям Затьора (із циклу «Бердянські етюди»)</i>	5
Чуєш цокіт копит? (Цикл філософської лірики)	6
Білі стовпи	6
Великодня пісня	6
Де обрйй кришталевий	6
З висоти зрілих літ	8
За блакиттю морозного дня	8
Кострома	8
Новорічне танго	10
П'ятдесята весна	10
Про тіло мертвого	10
Рештки цвіту	10
Розставання з морем	10
Ти там	11
Чуєш цокіт копит?	11
Юному сучаснику	11
Я тут колись бував	11
Чебрецева земля (Цикл громадянської лірики)	13
Вставайте	13
Край, з яким ми вкупі	13
Мова прабатьків	13
Свої	13
Схаменімось!	13
Сьогодні	14
Чебрецева земля	14
Чом змінились ви так?	14
Я один із мільйонів	14
Без фальші (Цикл громадянсько-політичної лірики)	16
Без гарантій	16
Без фальші	16
Безсовісна брехня	17
Вибори	17
Вісімдесятий рік	17
Входить правда	17
Дорогому Леоніду Іллічу	18

Дорогому «товарищу Брежневу»	18
«Захисники прав»	18
Знайомі обличчя	18
Мудра постанова	19
Премудра партія	21
Слово до партії	21
Так нам говорять	21
Тяжкі дев'яності	21
У «радянським раю»	22
Уявний друг	23
Хитріший ворог	23
Хто винен?	23
Хто він?	24
П'яна країна (Цикл антиалкогольних віршів)	25
Горілка – всьому голова	25
Екс-людина	25
Зміни в місті	25
П'яна країна	26
П'яний морок	26
Зміст	27